

‘EL MÓN DE DEMÀ’ #2

Existeix una identitat metropolitana?

La realitat on vivim. En les condicions actuals, a Barcelona la identitat metropolitana no existeix

AMB contaminación barcelona tema 1 tram (Getty)

MARIONA TOMÀS

24/09/2018 00:04 | Actualizado a 24/09/2018 03:25

Més de la meitat de la població mundial viu en àrees urbanes i la tendència és que aquesta proporció augmenti. En vista d'això podem preguntar-nos si existeix una identitat metropolitana: una identificació amb un espai supramunicipal. Els estudis que s'han realitzat sobre aquesta qüestió subratllen que **l'element clau és la mobilitat**. És a dir, el fet de passar part del dia a municipis diferents (per treballar, estudiar, per dur els nens a escola, per lleure) ajudaria a sentir-se “ciutadà metropolità”. Una altra qüestió clau és el seu disseny institucional: l'àrea metropolitana disposa d'un govern o és un territori fragmentat en municipis sense cap coordinació entre ells? Segons l'escola de la reforma, el fet de tenir un govern metropolità d'elecció directa, amb fortes competències i autonomia fiscal n'és l'element determinant.

A Europa hi ha autoritats metropolitanes d'elecció directa. Però no hi ha estudis que corroborin la relació causal entre identitat i disseny institucional. Un indicador de l'existència d'una identitat metropolitana pot ser la participació electoral. Si comparem les tres darreres eleccions metropolitanes a Londres, Stuttgart i Hannover, veiem que la taxa de participació és inferior al 50%. En els casos de les úniques **eleccions** celebrades l'any 2017 a les institucions metropolitanes angleses, la participació a Manchester ha estat del 29% i a Liverpool del 26%.

El territori de l'AMB inclou la primera corona metropolitana: 36 municipis i 3,2 milions d'habitants

La baixa participació qüestiona la idea de legitimitat, tot i que la participació a les eleccions a l'àmbit local és similar. Una altra manera de crear identitat metropolitana és mitjançant la mobilització col·lectiva. És l'àrea metropolitana un àmbit de mobilització de les associacions? Reivindiquen les seves demandes a escala metropolitana? Tradicionalment operen a escala de barri, però molts dels reptes actuals (ambientals, socioeconòmics) es decideixen en clau metropolitana.

Què és l'AMB?

A Catalunya només existeix, formalment, una àrea metropolitana. L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) és una administració local creada per la Llei 31/2010 del Parlament de Catalunya, que n'especifica les competències (urbanisme, transport, medi ambient, desenvolupament econòmic i cohesió social), el finançament (mixt entre transferències i impostos propis) i el mode d'elecció (indirecta). Tots els alcaldes hi tenen representació i un nombre de regidors segons el pes de la

població (excepte Barcelona, que en té un número fix). Durant els seus primers set anys de vida l'AMB ha estat presidida per l'alcalde de Barcelona, tot i que la llei no ho estableix com a condició. El territori de l'AMB inclou la primera corona metropolitana: 36 municipis i 3,2 milions d'habitants, el nucli central del que es considera la regió metropolitana o l'espai funcional en termes de mobilitat i mercat laboral.

S'ha creat una identitat a escala metropolitana? Partim del fet que a l'AMB hi ha una mobilitat obligada i no obligada com més va més elevada i que, tot i no tenir un veritable govern metropolità, hi ha una institució de referència. Per respondre a la pregunta, utilitzarem els resultats d'una recerca realitzada dins el Grup de Recerca en Estudis Locals de la Universitat de Barcelona entre 2013 i 2016.

Sentiment de pertinença

En primer lloc, hi ha la vinculació amb el territori. Quan es pregunta sobre la identitat amb el municipi o amb el país (sigui aquest Catalunya o Espanya), les persones declaren tenir un sentiment de pertinença fort. En el cas dels municipis, o dels barris a Barcelona, ho defineixen com el lloc "on em sento com a casa" i hi mostren una vinculació molt estreta.

En canvi, l'àrea metropolitana no els desperta cap sentiment de pertinença: per elles és una cosa abstracta, un ens administratiu, sense cap tipus de vincle emocional. En aquesta percepció hi ha una excepció: per alguns habitants dels municipis metropolitans, l'àmbit metropolità és l'espai on viu la classe treballadora i on es comparteix un cert estil de vida similar. Per aquest grup, **Barcelona** (identificada amb el centre de la ciutat) és un espai reservat per a persones amb un alt poder adquisitiu. Tanmateix, aquest sentiment no és prou fort en comparació amb la vinculació amb el municipi i el país.

En el nostre context, amb uns lligams molt forts tant a escala municipal com nacional, no hi hauria espai per a una altra identitat (la metropolitana). De fet, és necessària? S'hauria de promoure? La resposta dependrà de la força política que es vulgui donar a l'àmbit metropolità i de la manra com la ciutadania interactua amb aquest espai. Sense relat

En segon lloc, una constatació és que les persones no saben identificar què és l'àrea. Les definicions són ambigües, associades a un espai per on la gent transita i es mou, però del qual no coneixen els límits. És difícil tenir una identitat metropolitana si d'entrada no se sap de quin territori es parla. En tercer lloc, hi ha la qüestió de l'elecció directa d'una alcaldia metropolitana: la recerca mostra un rebuig a unes eleccions a aquesta escala, especialment entre els ciutadans de fora de Barcelona. Com més petits són els municipis, més contraris es mostren els seus habitants. La por a perdre la proximitat amb la seva alcaldia són les raons a aquest refús, juntament amb el cost corresponent a escollir i remunerar més polítics.

En darrer lloc, hi ha la qüestió d'una mobilització a escala metropolitana. A Barcelona tenim alguns exemples aïllats, com "la guerra de l'aigua" o, tímidament la reivindicació de la unió dels dos tramvies per afavorir la mobilitat metropolitana. Temes com l'accés a l'habitatge han donat lloc a moviments socials com la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca o el Sindicat de Llogaters. Malgrat tenir una dimensió local, són temes d'abast metropolità, i per tant hi ha un potencial per al seu desenvolupament a una escala metropolitana i per començar a dotar amb sentit col·lectiu l'espai metropolità.

En resum, tots aquests factors influeixen en l'emergència d'una identitat metropolitana. Aquesta serà més fàcil de construir si hi ha una vinculació afectiva i un coneixement del territori, un

disseny institucional i una mobilització ciutadana que afavoreixin la creació d'un relat metropolità. En les condicions actuals, no existeix.

Tenir un govern metropolità d'elecció directa, amb fortes competències i autonomia fiscal n'és l'element determinant

SUCESOS

Pelea multitudinaria en Badalona con dos detenidos y dos mossos heridos

Un centenar de personas se han enzarzado el martes por la noche en una violenta trifulca que ha obligado a intervenir al Arro de los Mossos con material de antidisturbios

Imagen de archivo de un coche de los Mossos d'Esquadra.
(Rosa Matas)

MAYKA NAVARRO, BARCELONA

12/05/2020 22:07 | Actualizado a 12/05/2020 22:24

Una discusión entre dos personas en el barrio de **La Salut de Badalona** ha degenerado en una **batalla campal** en la que han intervenido un centenar de vecinos del barrio, y casi medio centenar de mossos d'esquadra, entre ellos el Arro que ha intervenido con material antidisturbios. La pelea en plena calle ha terminado con **dos detenidos y dos policías heridos**. Desde **los balcones han llovido macetas** y todo tipo de objetos contundentes contra los policías. Varios vecinos han grabado la trifulca en imágenes que rápidamente se han compartido en las redes sociales y que acompañan esta crónica.

El recién estrenado alcalde de Badalona, **Xavier García Albiol**, ha realizado el martes por la noche varias llamadas a los responsables de la policía catalana y municipal para saber de primera mano qué había pasado en el barrio de la Salud. Y ha recibido entre otras, la llamada del concejal de Junts per Catalunya, **David Torrents**, mosso d'esquadra en excedencia, que **se ha ofrecido** al nuevo alcalde para buscar una *solución conjunta* a los problemas de seguridad que padecen algunos barrios del municipio catalán.

Imágenes de la multitudinaria pelea en Badalona

El incidente ha empezado a última hora de la tarde. Una patrulla de seguridad ciudadana de Badalona ha presenciado lo que parecía un conato de pelea entre dos hombres. Los agentes les han separado y al poco rato los ha vuelto a encontrar en la calle Victor Balaguer, del barrio de La Salut, **discutiendo acaloradamente de nuevo**. Los policías estaban mediando entre los dos hombres cuando de repente ha aparecido **el hermano de uno** de ellos, ha dado un **cabezazo** al que tenía enfrente y lo ha derribado del impacto.

La actuación policial en Badalona ha terminado con dos mos...

La patrulla ha detenido al agresor, que incluso ha intentado **arrebatar el arma de fuego al mosso** cuando estaba colocando las esposas al detenido. En cuestión de segundos ha empezado a aparecer gente que desde la calle o desde los balcones han empezado a **increpar a los policías**. Hasta el barrio de La Salut se han trasladado todas las patrullas de seguridad ciudadana de Badalona, más el **Arro de la región metropolitana norte** que con **material antidisturbios** han ayudado a controlar la situación.

La intervención ha terminado con dos mossos heridos, leves, cortes de cristal, rasguños y heridas leves de todo lo que han llegado a arrojar algunos vecinos desde los balcones, y dos

